

Gmina Załuski ma charakter wybitnie rolniczy. Przez jej środek przebiega arteria szybkiego ruchu łącząca Warszawę z Gdańskiem. Jednak wystarczy zjechać w jedną z lokalnych dróg, aby zobaczyć elementy tutejszego, mazowieckiego krajobrazu i docenić walory zachowanej przyrody. Lekko pofałdowana rzeźba terenu, lasy i otwarte przestrzenie, to wszystko jest warte poznania.

Można tu znaleźć m.in. tajemnicze rozlewiska leniwie płynącej Naruszewki, urokliwe stawy z brodzącymi, płochliwymi czaplami i liczne głazy narzutowe przywleczone w odległej epoce przez lodowiec ze Skandynawii. Tylko parę kilometrów dzieli południową granicę gminy od urwistego, majestatycznego brzegu Wisły w okolicach Smoszewa i Zakroczymia.

Przydrożne krzyże i kapliczki świadczą o przywiązaniu mieszkańców do tradycji. Wymownym tego świadectwem są też drewniane kościoły na terenach przylegających do gminy od strony zachodniej (Grodziec, Chociszewo, Naruszewo i Radzikowo). Drewniana architektura sakralna dla

tutejszych mieszkańców jest czymś powszednim, jednak w skali europejskiej stanowi wyjątkową wartość kulturową.

Do wschodniej granicy gminy (okolice Strubin) przylega pierścień fortów z przełomu XIX i XX w., okalających twierdzę Modlin. Są one siedliskiem nietoperzy i stają się obiektem zainteresowania miłośników architektury militarnej.

W północnej części gminy, w Szczycinie można odnaleźć zabytek techniki – ruiny młyna i stawidła. Są one malownicze o każdej porze roku. Kilkaset metrów dalej zachował się drewniany dwór z typowo polskim, wysokim, łamanym dachem, zabudowania gospodarcze oraz pozostałości założenia parkowego z trzema stawami.

Perłą architektury jest pałac w Zdunowie, wzniesiony w latach 1905-1910 dla właścicieli okolicznych dóbr, Stanisława i Cecylii Jaworowskich. Budynek zaprojektowano w duchu neobaroku z elementami secesyjnymi. Został odbudowany po pożarze z 2002 r. i jest własnością prywatną.

W pobliskim Kroczewie znajduje się krajobrazowy park podworski z drugiej połowy XIX w. z dwoma stawami oraz śladami fundamentów dworu rodziny Czarnowskich. Zapraszano tu

m.in. Henryka Sienkiewicza. Urodził się tu też współtwórca polskiej szkoły socjologii, Stefan Czarnowski (1879-1937).

Miejscowa parafia, podobnie jak w sąsiedniej Kamienicy, ma średniowieczną metrykę. Do początku XX w. tu i tu stały drewniane kościoły, jednak parafianie zdecydowali się na budowę większych świątyń, murowanych. Kościół w Kroczewie został wybudowany wg planów z 1918 r., a w Kamienicy z 1935 r.

W tej ostatniej parafii przez blisko 500 lat był użytkowany kielich mszalny ze szczyrego srebra. Został ufundowany w 1492 r. przez Jana Załuskiego herbu Gozdawa. Z racji na wyjątkową wartość tego gotyckiego zabytku umieszczono go w zbiorach Muzeum Diecezjalnego w Płocku.

Załuski gmina między Zakroczymiem a Płońskiem

Szczycimy się, że na naszym terenie zaczynają się osiedlać osoby uciekające od wielkomiejskiego zgiełku, a ceniące m.in. tutejszy spokój i przestrzeń. Jednym z mieszkańców jest scenarzysta telewizyjnego serialu „Złotopolscy”. Z powodzeniem wykorzystuje on w swojej twórczości szereg realiów geograficznych i społecznych z tych okolic.

Złotopolice

Zdarzyła się też przeprowadzka w drugą stronę. Z Kroczewa pochodzi dąb – jedyne drzewo rosnące na warszawskim placu Zamkowym, nieopodal Kolumny Zygmunta, przed Zamkiem Królewskim (posadzone w 2006 r.).

Zapraszamy do odwiedzenia gminy Załuski leżącej między Zakroczymiem a Płońskiem. Z Warszawy można tu dojechać samochodem w czterdzieści kilka minut, ale na miejscu godzinami można wędrować lub jeździć rowerem odkrywając tajemnice i uroki Mazowsza. Tu nie ma masowej turystyki, tu docierają miłośnicy ciszy i piękna natury.

Informacje dla zainteresowanych:
Urząd Gminy Załuski
tel. (23) 66-19-013
www.zaluski.iap.pl

Tekst i fotografie:
Jarosław Maciej Zawadzki
Mapa:
Mariusz Olczyk, Globe 24
Redakcja i korekta:
Małgorzata Lipińska
Projekt graficzny, skład i druk:
fpstudio.pl
Wydawca:
Urząd Gminy Załuski, 2008

Zarośnięte meandry Naruszewki.

Zdunowo
Pałac wzniesiony (1905-1910) w stylu neobarokowym dla właścicieli okolicznych dóbr, rodziny Jaworowskich.

Strzembowo
„Baśniowy Sad” plac zabaw, wiejskie ZOO, imprezy plenerowe, noclegi.
www.basniowysad.pl
tel. 0-500 731-507,
tel. 0-604 247-262

LEGENDA

- obiekty zabytkowe
- historyczne obiekty militarne
- kościoły murowane
- kościoły drewniane
- granica gminy

Kroczevo, Złotopólice
Dawne lotnisko polowe, obecnie wykorzystywane min. przez lotniarzy i paralotniarzy. Niekiedy można tu spotkać modelarzy testujących małe modele samolotów, a także śmiałków przygotowujących się do lotu balonem.

Szczytno
Ruiny młyna wodnego i stawidła spiętrzające duży staw.

Przyborowice Górne
„Dworek Marzenie” wesela, bankiety, konferencje.
www.marzenie.xt.pl
tel. (23) 661-93-72,
0-606 497-143,
0-602 741-082

Falbogi, Strubiny, Janowo, Błogosławie
Carskie forty z przełomu XIX i XX w.
Zwiedzanie:
przewodnicy PTTK
tel. (22) 686-21-35,
(22) 775-25-05,
0-503 999-673,
0-607 408-628

Strubiny (las)
Leśniczówka „Wilczy Jar”
imprezy integracyjne, przyjęcia.
www.wilczyjar.pl
tel. (22) 785-27-35,
0-602 276-743

Załuski gmina między Zakroczym a Płońskiem

